

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการผลกระทบต่อการเปิดวังสวนบ้านแก้วให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่การสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกต (Observation) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

สรุปผล

อภิปรายผล

ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

วังสวนบ้านแก้ว เป็นสถานที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ 7 เป็นเวลาอันยาวนานถึง 18 ปี สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ 7 ได้เสด็จนิวัติประเทศไทยเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2492 และได้เสด็จพระราช ดำเนินมาประทับ ณ พระตำหนักของ พระบาทสมเด็จพระมหิตลาธิเบศอดุลยเดช วิกรมพระบรม ราชชนก ณ วังสระปทุม เนื่องจากรัฐบาลยังมิได้ถวายวังสุขุขทัยคืน ต่อมาทรงมีพระราชดำริ ที่จะประทับในท้องถื่นที่เงียบสงบ อากาศดีและสามารถปลูกต้นไม้ได้ พลตรีหม่อมทวีวงศ์ถวัลย ศักดิ์ ราชเลขาธิการสำนักพระราชวังในสมัยนั้น ได้ถวายคำแนะนำ ให้ทรงเลือกเชียงใหม่ หรือ จันทบุรี พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่ในจังหวัด เชียงใหม่และจันทบุรี ทรงเห็นว่า เชียงใหม่ไกลกรุงเทพฯ มาก หากมีพระราชภารกิจที่กรุงเทพฯ จะเสด็จพระราชดำเนินไม่สะดวก พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยจังหวัดจันทบุรีเพราะทรงพบที่ดินบริเวณ สวนบ้านแก้ว ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นสถานที่มีธรรมชาติงดงามและมีความเงียบสงบ เป็นที่ต่อพระราช อัยาศัยของพระองค์อีกทั้งไม่ห่างไกลจากตัวเมืองมากนักสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ทรงกู้เงิน จากธนาคาร ไปจัดซื้อที่ดิน บริเวณสองฝั่งคลองบ้านแก้วจากเจ้าของที่ดินเดิมหลายรายรวม พื้นที่ 687 ไร่ และพระราชทาน ชื่อว่า“สวนบ้านแก้ว” โดยมีพระราชประสงค์ให้สวนบ้านแก้ว เป็น สถานที่ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็น ตัวอย่างแก่พสกนิกร นอกจากนี้ยังได้ทรงพัฒนาการทอเสื่อ จันทบูร อันเป็นหัตถกรรมพื้นบ้าน ของชาวจันทบุรีให้เจริญก้าวหน้ากว่าเดิม พระองค์ได้เสด็จพระราช ดำเนินพร้อมด้วยข้าราชการบริพารมาประทับครั้งแรกโดยสร้าง อาคารชั่วคราว เป็นเรือนไม้ไผ่หลังคา มุงจาก เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2493 ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มีไฟฟ้าและน้ำประปา พระองค์ประทับ เรือนไม้ไผ่ประมาณ 3 ปี จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเรือนไม้หลังเล็ก ๆ 2 หลัง เรียกว่า เรือนเทา เรือนแดง และสร้างเรือนแบบบังกะโล 1 หลัง พระองค์ประทับเรือนเทาส่วนเรือนแดงสำหรับข้าราชการ บริพาร เรือนเขียวสำหรับราชเลขานุการในพระองค์และพระราชอาคันตุกะ ต่อมาอีก 2 ปี พระองค์ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระตำหนักใหญ่ (ตำหนักเทา) สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี

ในรัชกาลที่ 7 ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรจังหวัดจันทบุรีรวมทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประการสำคัญคือ พระราชทานวังสวนบ้านแก้ว แก่รัฐบาลเพื่อจัดตั้งเป็นสถานศึกษา (วิทยาลัยครูจันทบุรี) เริ่มทำการสอนเมื่อ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2515 ต่อมา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานนามให้กับวิทยาลัยครูทั่วประเทศ คือ “สถาบันราชภัฏ” วิทยาลัยรำไพพรรณีจึงได้เปลี่ยนใช้นามใหม่ว่า สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ผลกระทบจากการเปิดวังสวนบ้านแก้วให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ผลจากการทำวิจัยในครั้งนี้ มีผลให้ทางบวกหรือในทางดีคือเป็นชื่อเสียงให้กับจังหวัดจันทบุรีได้มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เพิ่มขึ้นจากเดิม และสถานที่แห่งนั้นนอกจากเป็นสถานที่ที่สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 ทรงประทับแล้วสถานที่แห่งนี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้จากประวัติศาสตร์จัดเป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา มีพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และล่าสุดเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่ได้รับการรับรองจากกรมส่งเสริมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจากการลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการได้บทสรุปว่า เป็นเรื่องที่ดีมากกว่าเรื่องไม่ดี ทั้งเป็นชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย เป็นชื่อเสียงจังหวัดแล้วยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่อยู่ไม่ไกลตัวเมือง ถ้ามีนักท่องเที่ยวมากขึ้นจะมีผลด้านเศรษฐกิจทำให้เงินหมุนเวียนได้ดีขึ้น ผลกระทบกับชุมชนเป็นไปในทิศทางที่ดี ส่วนผลกระทบในทางลบจะเป็นเรื่องของปัญหาต่าง ๆ เช่นด้านการจราจร ปัญหาด้านมลพิษ อาทิ มลพิษจากเสียงรถ มลพิษด้านขยะ เป็นต้น ส่วนปัญหาที่รองลงมาคือปัญหาด้านการบริการด้านห้องน้ำที่ยังไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ปัญหาป้ายบอกทาง ปัญหาการมีมัคคุเทศก์ที่มีไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว (ในกรณีที่มีนักท่องเที่ยวมาจำนวนมาก) ปัญหาบางอย่างทางสำนักศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาชุมชนซึ่งดูแลเกี่ยวกับวังสวนบ้านแก้วนั้น ได้หาทางออกไว้บ้างเรื่องแล้วและปัญหาบางอย่างต้องรอให้เกิดขึ้นจึงจะหาทางออกของปัญหาได้ต่อไป

อภิปรายผล

วังสวนบ้านแก้วนับเป็นสถานที่สำคัญของจังหวัดจันทบุรีนอกจากเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้เยาวชนเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ชื่อว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีแล้วนั้นยังมีการสร้างงานวิจัยสร้างบุคคลากรให้มีคุณภาพแล้วยังเปิดเป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชน เป็นพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมท้องถิ่นแล้วนั้นยังเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่โชคดีของคนในจังหวัดจันทบุรีซึ่งการจัดการท่องเที่ยวต้องมีระบบสอดคล้องกับงานวิจัยของ เต วิชา โต้สูงเนิน, (2548) ที่ได้กล่าวไว้ว่า 1. ต้องมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยวให้ชัดเจน 2. เจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งการท่องเที่ยวต้องดูแลทั้งระบบ 3. ต้องบริหารจัดการด้านงบประมาณ 4. มีบุคลากรเพียงพอ 5. การประสานและความร่วมมือระหว่างองค์กรต้องเชื่อมกันได้ทั้งหมด การจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จึงจะสามารถทำให้บรรลุตามเป้าหมายได้ ผู้ดูแลด้านการท่องเที่ยวต้องมีการพัฒนาคน พัฒนาคน และพัฒนางานอย่างต่อเนื่องเพื่อไม่ให้ตามหลังสถานที่อื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ แก้วไข, (2548) ได้ศึกษาการประเมินศักยภาพและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปตามสถานที่

กาลเวลาและบุคคล ซึ่งไปตรงกับทฤษฎีเรื่องโครงสร้างหน้าที่ (Structural – Functional Theory) นี้ถือว่าสังคมเหมือนกับสิ่งมีชีวิตอย่างหนึ่ง (Biological Organism) ซึ่งเป็นตัวแบบ (Model) ใช้อุปมา (Analogy) เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สังคม (social analysis) หรือวิเคราะห์ระบบ (system analysis) โดยมีฐานคติ (Assumptions) เกี่ยวกับสังคมคือ เป็นระบบหนึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีระบบขอบเขตแน่นอน พร้อมทั้งมีกระบวนการรักษาบูรณาการ (Integration) และอาณาเขตการสื่อสารถึงกันระหว่างตัวบุคคลและนักทฤษฎีเกี่ยวข้องต้องมีความหลากหลายทั้งด้านภาษาหรือเครื่องมือสื่อสารที่เรียกว่าเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม คือ ทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร (Communication Theory) ความหมายของการติดต่อสื่อสารคำว่า “Communication” ในรูปแบบต่าง ๆ และอาจหมายถึงการเดินทาง การท่องเที่ยวและการใช้ระบบเทคโนโลยีเป็นตัวขับเคลื่อนระบบอีกด้วย

ที่ได้กล่าวมาแล้วตั้งแต่เบื้องต้นนั้นมีความสอดคล้องในเรื่องการบริหารจัดการท่องเที่ยว ทั้งเชิงวัฒนธรรม เชิงประวัติศาสตร์ เชิงเกษตร และรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งถ้าสามารถประยุกต์ บูรณาการ สิ่งเหล่านี้ให้เข้ากันได้ก็นับว่าสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะ

ในการทำวิจัยในเรื่องนี้มีข้อเสนอแนะให้กับผู้ที่สนใจหรือต้องการทำงานวิจัยในเรื่องนี้ต่อไปในอนาคตดังนี้

1. ควรให้ระยะเวลาให้มากกว่านี้ เพื่อให้ได้ขั้นตอนกระบวนการทำงานได้เพิ่มมากขึ้น
2. มีงบประมาณให้มากกว่านี้ เนื่องจากด้วยงบประมาณที่มีจำนวนจำกัดทำให้ไม่สามารถซื้ออุปกรณ์บางอย่างได้เช่น เครื่องบันทึกเสียง หรือปริ้นเตอร์ได้
3. งานวิจัยควรมีความหลากหลายไม่ใช่เฉพาะเรื่องประวัติศาสตร์เท่านั้น ควรมีเรื่องวัฒนธรรมเรื่องการศึกษา เรื่องการเกษตรเพื่อเพิ่มเนื้อหาให้มากเพิ่มขึ้น